

Ylitornion kunta
PL 38
95600 Ylitornio
kirjaamo@ylitornio.fi

LAUSUNTO

1.7.2016

Dnro 0536/2016

Asia: Paliskuntain yhdistyksen lausunto ranta-asemakaavasta

Viite: Lausuntopyyntönnö 28.6.2016

ALAISEN ALPOSTOJÄRVEN SALMENNIEMEN RANTA-ASEMAKAAVA

Kaavaehdotusvaihe

Ylitornion kunta suunnittelee ranta-asemakaavaa Alaisen Alpostojärven rannalle, joka sijaitsee lähellä Pellon kunnan rajaa. Alueelle suunnitellaan rakennuspaikkaa 22 loma-asunnolle.

Kaava sijoittuu pääosin Orajärven paliskunnan alueelle. Raja kulkee Alasta Alposjokea pitkin. Pieni osa kaavasta sijoittuu Lohijärven paliskunnan puolelle. Orajärven paliskunnan suurin sallittu eloporomäärä on 1 500 ja poronomistajia oli 76, Lohijärven paliskunnan suurin sallittu eloporomäärä on 1 400 ja poronomistajia oli 54 poronhoitovuonna 2013–2014. Kaava-alueella saattaa käydä yksittäisiä poroja kesäaikana.

Poronhoidon huomioon ottaminen kaavoituksessa

Poronhoitolaki (PHL) on erityislaki, joka tulee ottaa huomioon kaavoituksessa ja muussa poronhoitoalueella tapahtuvassa toiminnassa. Poronhoidon kannattavuuden edellytys on vapaa laidunnusoikeus. Se on tarkoitettu ja tunnustettu pysyväksi oikeudeksi ja turvattu erityislaila (PHL 3 §). Se tarkoittaa porolle oikeutta ottaa ravintonsa vapaasti luonnosta muutamien poikkeuksin. Muualla kuin saamelaiden kotiseutualueella poroja on hoidettava siten, etteivät ne pääse puutarhoihin, vakinaisten asuntojen pihoihin tai muille erityiseen käyttöön otetulle alueelle (PHL 31 §). Edellä luetelluilla alueilla paliskunnalla on vahinkojen estämisen- tai aitaamisvelvollisuus (PHL 32§). Mikäli vahinkoja aiheutuu, on paliskunnalla korvausvelvollisuus. Loma-asuntojen pihapiirejä PHL 31 ja 32 § ei kuitenkaan koske. Loma-ajan asunto ei myöskään ole laissa tarkoitettua muuhun erityiseen käyttöön otettua aluetta. Aitaamisvelvollisuus, mikäli sellainen halutaan, on rakentajalla itsellään.

Poronhoitolain ja muun lainsäädännön lisäksi poronhoitoa turvataan myös valtioneuvoston päätöksellä valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Niissä todetaan, että ”poronhoitoalueella turvataan poronhoidon alueidenkäytölliset edellytykset.” Alueella voimassa olevassa Länsi-Lapin maakuntakaavassa

olevan suunnittelumääräyksen mukaan ”Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan kanssa.”

Kaavan vaikutukset poronhoitoon

Kaavan vaikutukset paliskunnan poronhoidon kannalta eivät koostu pelkästään suorasta laidunalan menetyksestä. Kaavassa osoitetaan loma-asuntoja. On mahdollista, että yksittäisiä poroja kulkee alueella rakentamisaikana tai valmiilla piholla hakemassa räkkäsuojaa avoimilta hiekka/sorapinnoilta, nurmikoilta tai rakennusten suojasta. Tämä voi aiheuttaa ristiriitoja loma-asukkaiden ja paliskunnan välillä. Mikäli porot häiritsevät, on rakentajien itse aidattava tonttinsa.

Kaavaan tulee lisätä poronhoidon mainitseva kaavamääräys informoimaan rakentajia. Esimerkiksi:
"Rakennettaessa poronhoitoalueella on huomioitava poronhoitolain 3 §:n takaama porojen vapaa laidunnusoikeus. Paliskunnalla ei ole loma-asuntojen aitaamisvelvollisuutta."

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

ma/ao